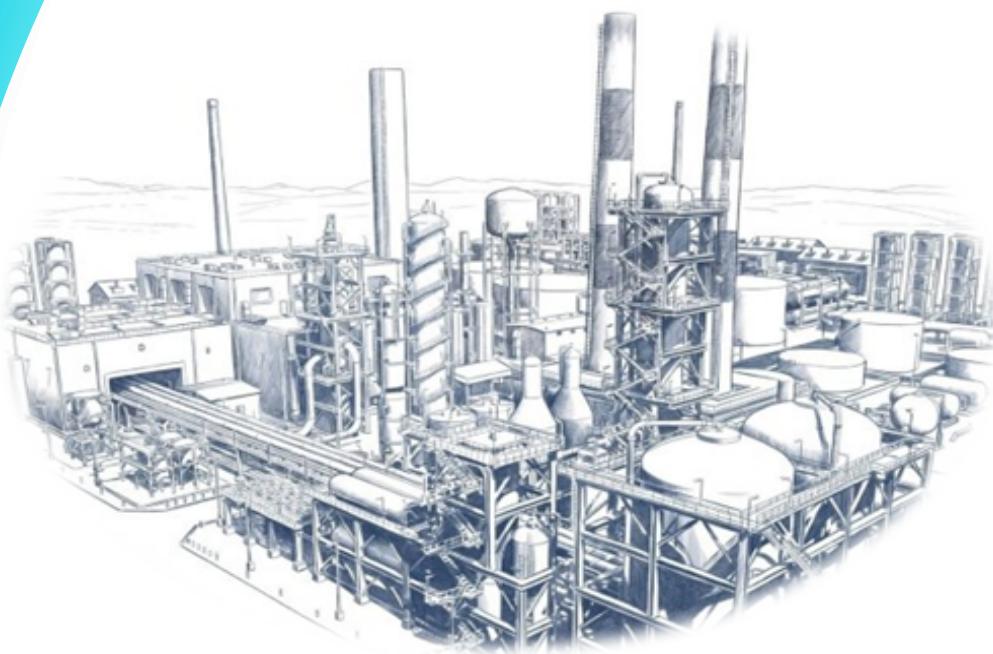

**XORAZM VILOYATINING
SANOAT ISHLAB CHIQARISHI
2023- YIL YANVAR-IYUL
(DASTLABKI MA'LUMOT)**

Xorazm viloyati sanoatining asosiy ko'rsatkichlari

Sanoat bu – xomashyoni qayta ishlash, yer osti boyliklarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish vositalari va xalq iste'moli mollarini yaratishni qamrab oluvchi ishlab chiqarish tarmog'i.

Dastlabki ma'lumotlar bo'yicha, 2023- yilning yanvar-iyul oylarida viloyat korxonalari tomonidan 11 298,3 mlrd. so'mlik sanoat mahsulotlari ishlab chiqarilgan bo'lib, 2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan sanoat ishlab chiqarishining fizik hajmi indeksi 104,8 % ni tashkil etdi.

Sanoat ishlab chiqarishining fizik hajmi indeksi ishlab chiqarilgan mahsulotlar (ishlar, xizmatlar) hajmining taqqoslanadigan davrlardagi o'zgarishini tavsiflovchi nisbiy ko'rsatkichdir.

Viloyatda faoliyat ko'rsatayotgan va yangi tashkil etilgan sanoat korxonalari (2023-yil 1- avgust holatiga ko'ra)

Bugungi kunda viloyatda 3 983 ta sanoat korxonasi faoliyat ko'rsatayotgan bo'lib, shundan 3 947 tasi kichik biznes subyektlaridir. Yangi tashkil qilingan korxonalar soni 652 ta va barchasi kichik biznes hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Jami faoliyat yuritayotgan (1- avgust holatiga ko'ra)

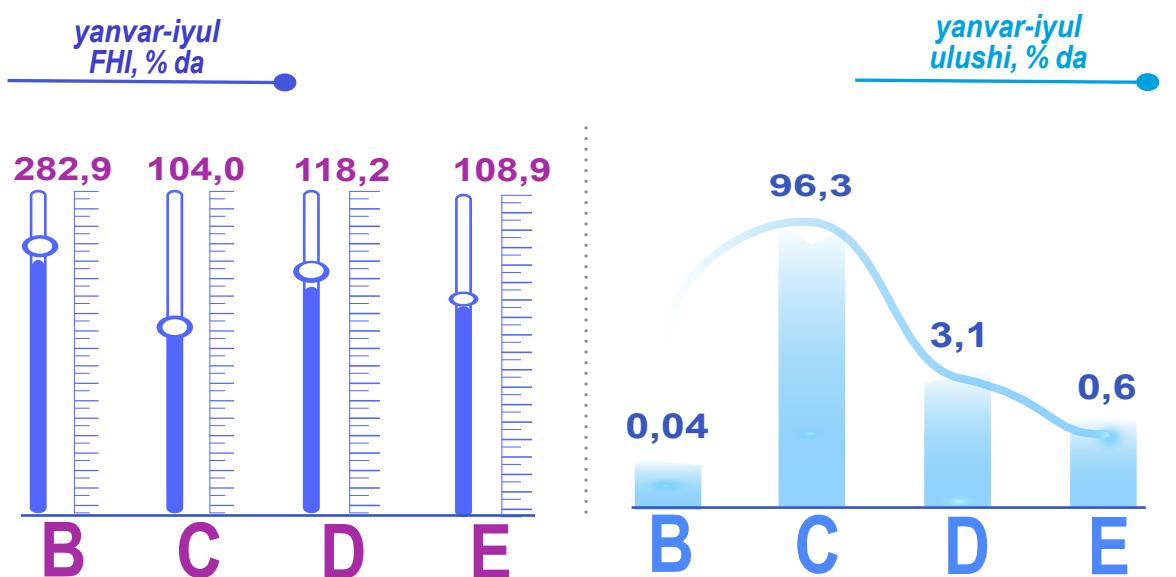
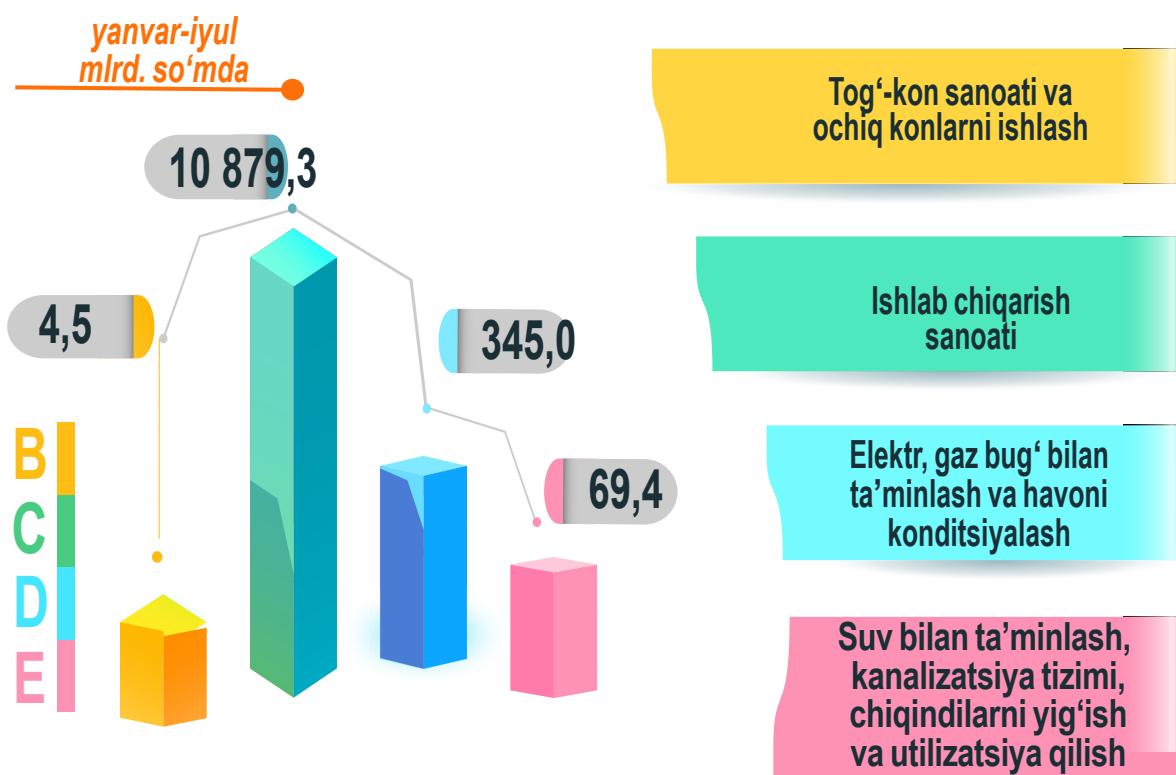
2023		3983 dona
2022		4577 dona
2021		4033 dona
2020		3298 dona
2019		2983 dona

Jami yangi tashkil etilgan (1- avgust holatiga ko'ra)

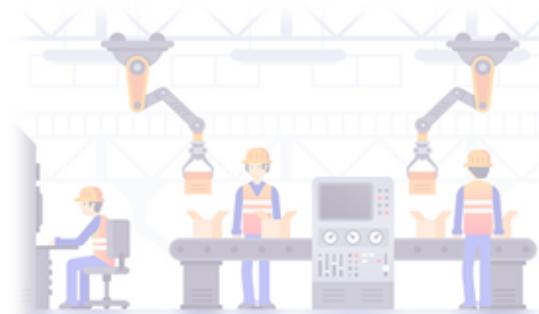
2023		652 dona
2022		810 dona
2021		630 dona
2020		646 dona
2019		748 dona

Sanoat ishlab chiqarishining asosiy tarmoqlari

Sanoat ishlab chiqarishi tarkibida eng katta ulush ishlab chiqaradigan sanoat hissasiga to'g'ri kelib, 10 879,3 mlrd. so'mni, jami sanoat ishlab chiqarishidagi ulushi 96,3 % ni tashkil etdi.

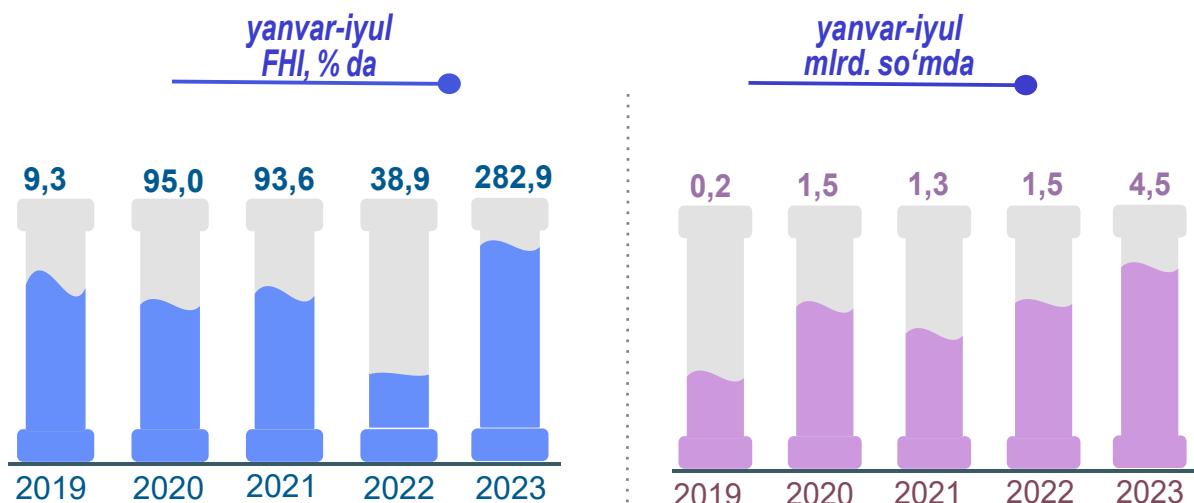
Jami sanoat ishlab chiqarishi fizik hajmi o'sishining asosiy omili bo'lib, tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoati – 182,9 %ga, ishlab chiqaradigan (qayta ishlash) sanoatning 4,0 %ga, elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalashning – 18,2 %ga, suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimining 8,9 %ga o'sishi kuzatildi.

Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash

Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash – tabiatda qattiq jinslar shaklida uychraydigan (ko'mir, ruda), suyuq holatda uchraydigan (neft) yoki gazsimon holatda uchraydigan (tabiiy gaz) foydali qazilmalarni qazib olishni o'z ichiga oladi.

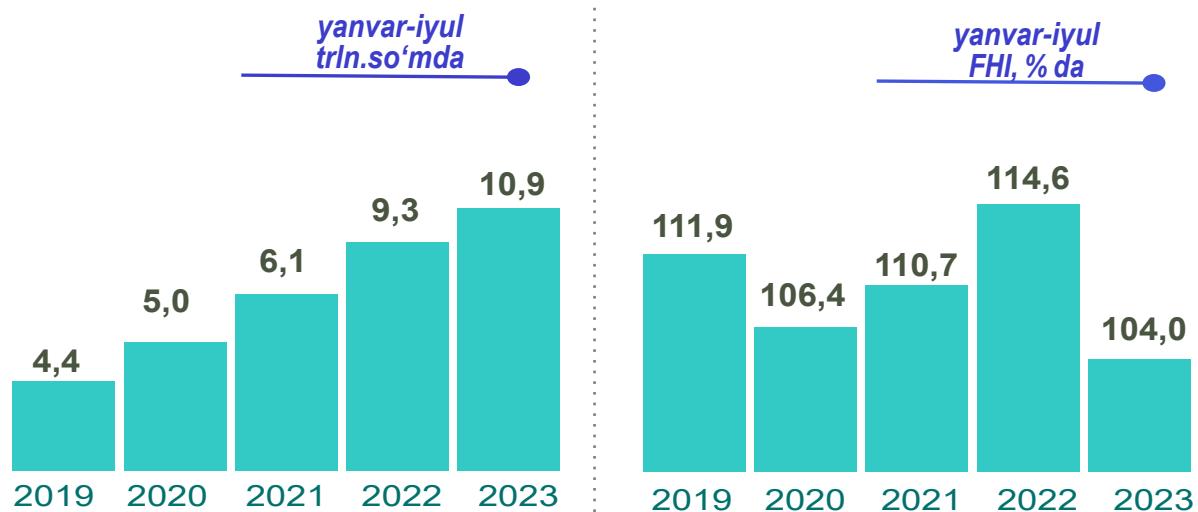
Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash sanoati korxonalarini tomonidan 2023- yilning yanvar-iyul oylarida ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 4,5 mlrd. so'mga yoki jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmidagi ulushi 0,04 % ga to'g'ri keldi.

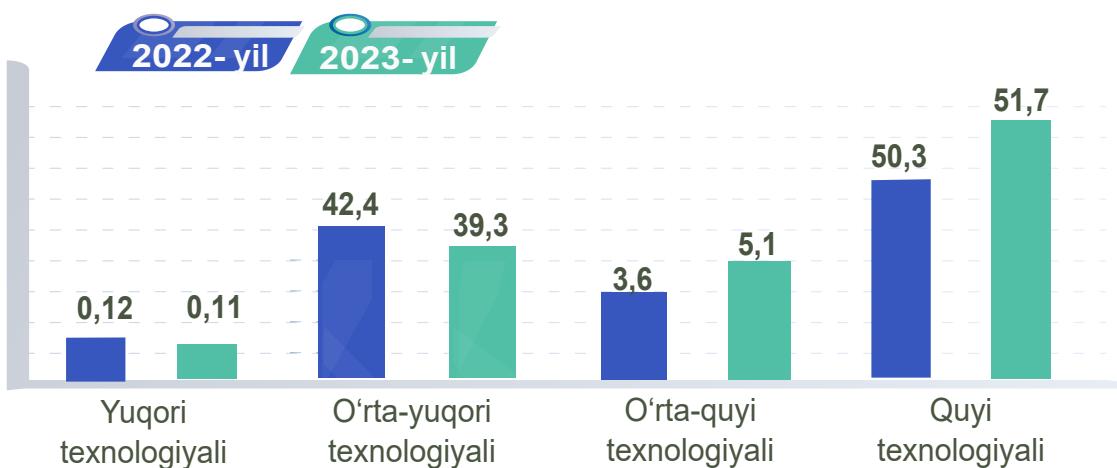
Xorazm viloyatining ishlab chiqaradigan sanoati

Ishlab chiqaradigan sanoat bu – tarmoq yangi mahsulot chiqarish maqsadida modda yoki komponentlarni, materiallarni, garchi ishlab chiqarishning ma'lum turi uchun birdan-bir to'liq me'zon hisoblanmasa ham, fizik yoki kimyoviy qayta ishlashni o'z ichiga oladi.

2023- yilning yanvar-iyul oylarida ishlab chiqaradigan sanoat korxonalari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 10 879,3 mlrd. so'mni yoki jami sanoat mahsulotlarining 96,3 % ini tashkil etdi.

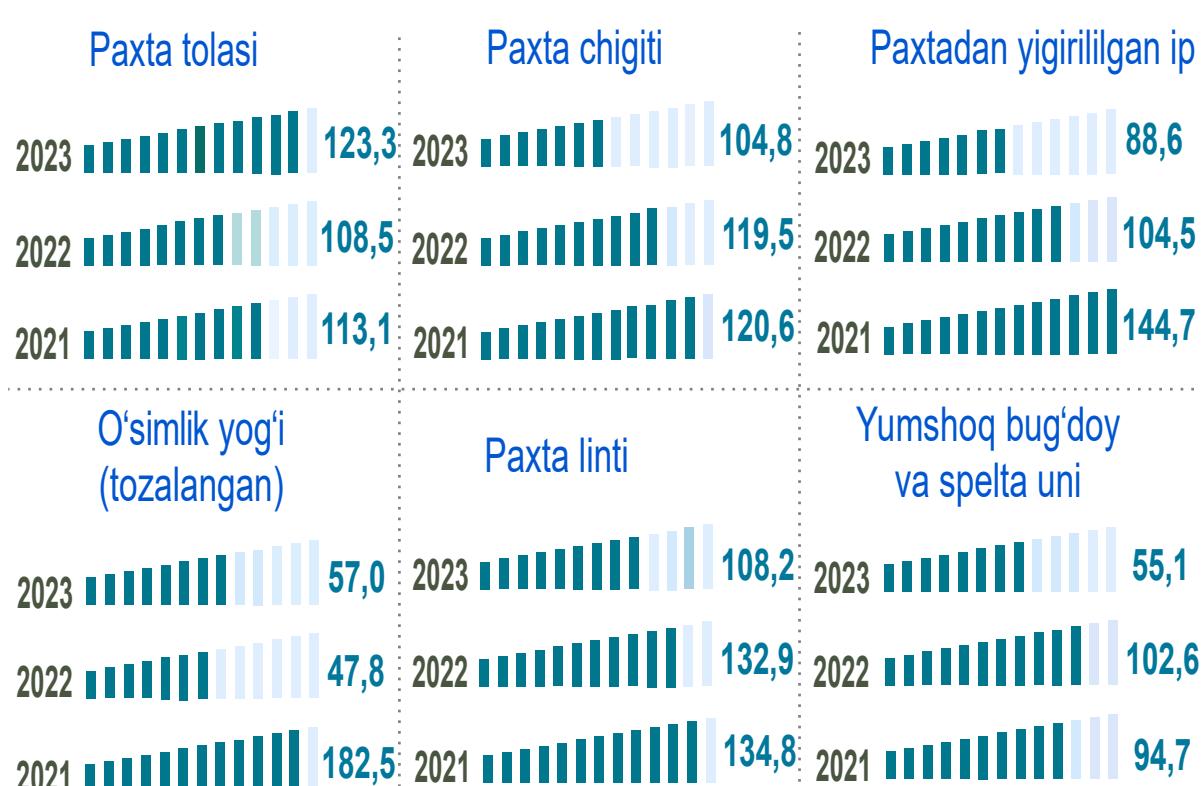
O'tgan yilning mos davri bilan solishtirganda ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida yuqori texnologiyali tarmoqning ulushi 0,11 % ni (2022- yilning yanvar-iyul oylarida – 0,12 %), o'rta-yuqori texnologiyali – 39,3 % (42,4 %), o'rta-quyi texnologiyali – 5,1 % (3,6 %), quyi texnologiyali 51,7 % (50,3 %)ni tashkil etgan.

Jami ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida mashina va asbob- uskunalar ishlab chiqarish, ta'mirlash va o'rnatish, avtovositalari, yarim tirkamalar va boshqa tayyor buyumlarni ishlab chiqarish sohasining ulushi – 42,2 % (2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 89,2 %), metallurgiya sanoatining ulushi – 0,2 % (2022- yilning yanvar-iyul oyilarga nisbatan fizik hajm indeksi 86,4 %), to'qimachilik, kiyim, teri mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi – 19,9 % (2022-yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 103,1 %), oziq-ovqat, ichimliklar va tamaki mahsulotlarini ishlab chiqarishning ulushi – 31,5 % (2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 118,1 %), kimyo mahsulotlari, rezina va plastmassa buyumlarini ishlab chiqarishning ulushi – 0,8 % (2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 140,9 %)ni, yog'och va po'kak buyumlar (mebeldan tashqari), poxol va to'qish uchun materiallardan buyumlar, qog'oz va qog'oz mahsulotlari ishlab chiqarishning ulushi – 1,6 % (2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan fizik hajm indeksi 110,8 %)ni tashkil etdi.

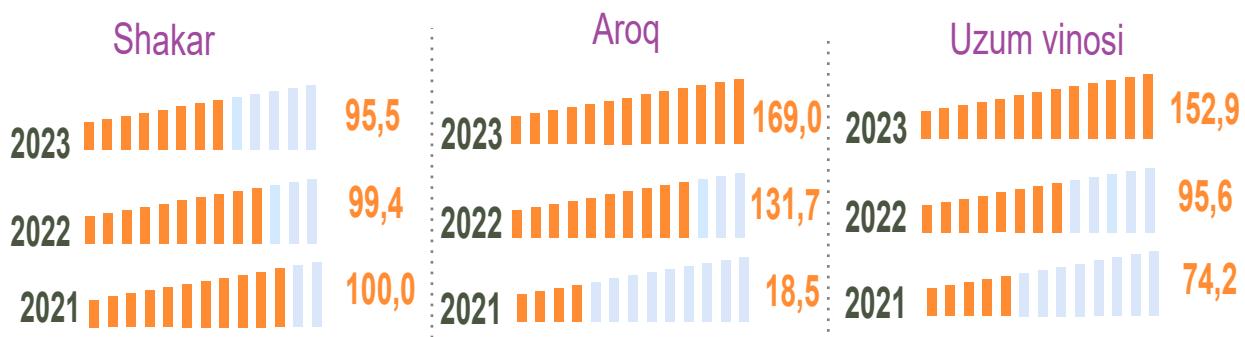
Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik korxonalar tomonidan ishlab chiqarilgan ayrim turdag'i mahsulotlarning o'sish sur'ati

(O'tgan yilning mos davriga nisbatan, % da*)

* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik korxonalar tomonidan ishlab chiqarilgan ayrim turdag'i mahsulotlarning o'sish sur'ati (O'tgan yilning mos davriga nisbatan, % da*)

Ishlab chiqaradigan sanoatda yirik sanoat korxonalari tomonidan ayrim turdag'i mahsulotlarni ishlab chiqarish

2023- yilning yanvar-iyul oylari davomida ishlab chiqaradigan sanoatda paxta tolasi 45 511,8 tonna (2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan 23,3 % ga oshgan), paxta chigit 77 297,9 tonna (2022- yilning yanvar-iyul oylariga nisbatan 4,8 % ga oshgan), 16 029,4 tonna paxtadan yigirlган ip (11,4 % kamaygan), 150 057,5 tonna shakar (4,5 % kamaygan), o'simlik yog'i 3 663,1 tonna (43,0 % kamaygan), paxta lenti 4 676,7 tonna (8,2 % oshgan), uzum vinosi 441,1 ming litr (52,9 % oshgan), 82,7 ming litr aroq (69,0 % oshgan) hamda 29 017,1 tonna yumshoq bug'doy va spelta uni (44,9 % kamaygan) ishlab chiqarildi.

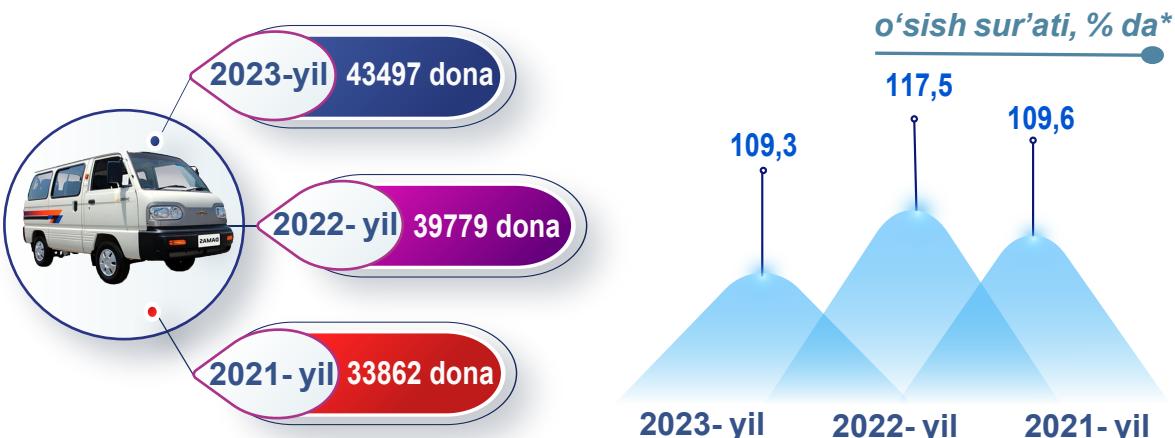
Sanoat mahsulotlari	2022-yil yanvar-iyul	2023-yil yanvar-iyul	Farqi +/-
O'simlik yog'i, tonna	6 429,4	3 663,1	- 2 766,3
Shakar, tonna	157 193,5	150 057,5	- 7 136,0
Gilam, ming kv.m	1 496,0	949,0	547,0
Yumshoq bug'doy va spelta uni, tonna	52 634,3	29 017,1	- 23 617,2
Paxta tolasi, tonna	37 028,1	45 511,8	8 483,7

* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Yengil avtomobillar ishlab chiqarish (2023- yilning yanvar-iyul oylarida)

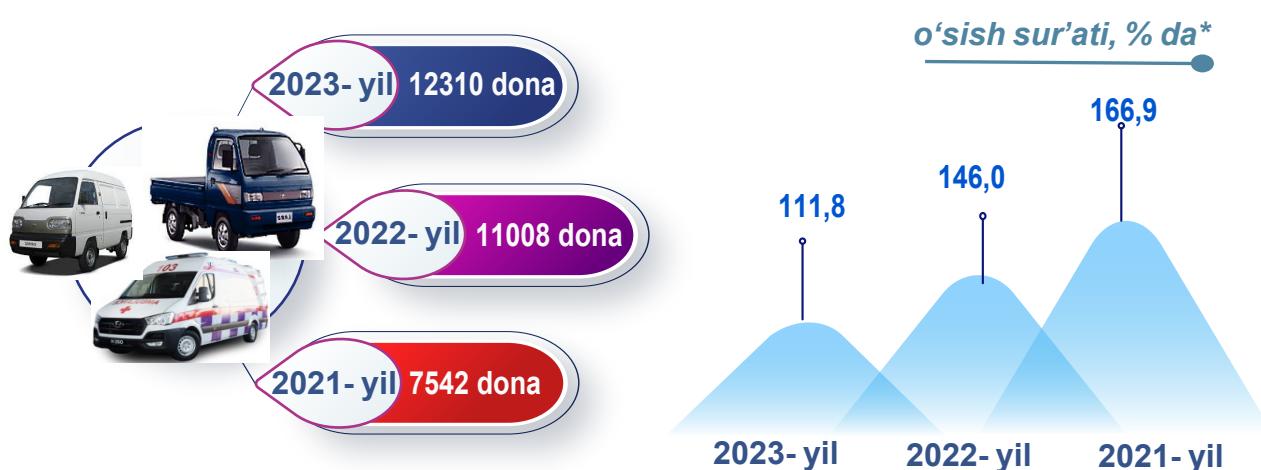
Yengil avtomobillar – umumi yoki maxsus yengil avtomobilarga bo'linib, 2 kishidan 8 kishigacha mo'ljallangan transport vositasi.

Viloyatimizda 2023- yilning yanvar-iyul oylarida yirik korxonalar bo'yicha jami 43 497 dona yengil avtomobil ishlab chiqarildi. Yengil avtomobillar ishlab chiqarish o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan 9,3 % ga oshgani kuzatildi.

Maxsus yengil avtomobillar (2023- yilning yanvar-iyul oylarida)

Viloyatda 2023- yilning yanvar-iyul oylarida yirik korxonalar bo'yicha jami 12 310 dona maxsus yengil avtomobil ishlab chiqarilib, ushbu ko'rsatkich o'tgan yilning mos davriga nisbatan 11,8 %ga ko'payganligini ko'rish mumkin.

* tegishli davr uchun sanoat ishlab chiqarishi hajmini hisoblash metodikasiga ko'ra

Avtotransport vositalari, treylerlar va yarim tirkamalar ishlab chiqarish

Avtotransport vositalari, treylerlar va yarim tirkamalar ishlab chiqarish – yo'lovchilar yoki yuklarni tashish uchun avtotransport vositalari ishlab chiqarishni o'z ichiga olib, turli butlovchi qismlar va aksessuarlar, shuningdek, treyler va yarim tirkamalarni ishlab chiqarishni ham o'z ichiga oladi.

2023- yilning yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, avtotransport vositalari, treyler va yarim tirkamalar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 39,5 % ni, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 89,2 % ni hamda ishlab chiqarish hajmi 4 298,9 mlrd. so'mni tashkil etdi.

Boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish

Boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish – minerallar asosida mahsulotlar ishlab chiqarishga tegishli bo'lgan ishlab chiqarish turlarini o'z ichiga olib, shisha va shishadan mahsulotlar, keramik buyumlar, polga o'rnatiladigan qoplamlar, kafel, cherepitsa, terrakota buyumlar, sement va xomashyodan tayyor mahsulotgacha ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

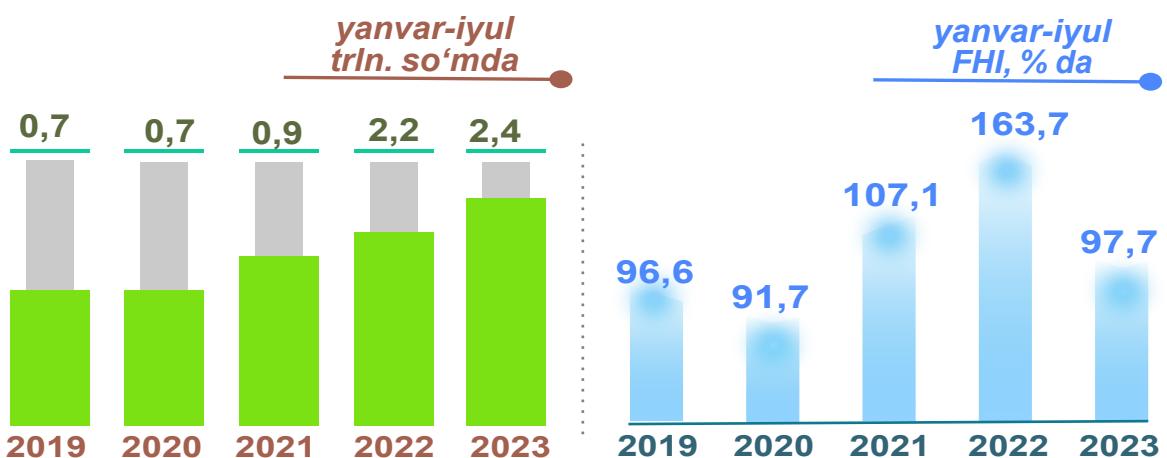
2023- yilning yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, boshqa nometall mineral mahsulotlar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 2,6 % ni tashkil etib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan fizik hajm indeksi 18,1 % ga o'sdi va ishlab chiqarish hajmi 283,8 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish

Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish – yeyiladigan qishloq xo'jaligi, o'rmon va baliqchilik (oziq-ovqat) mahsulotlarini, spirtsiz ichimliklarni, mineral suvlarni va boshqa idishdagi suvlarni o'z ichiga oladi.

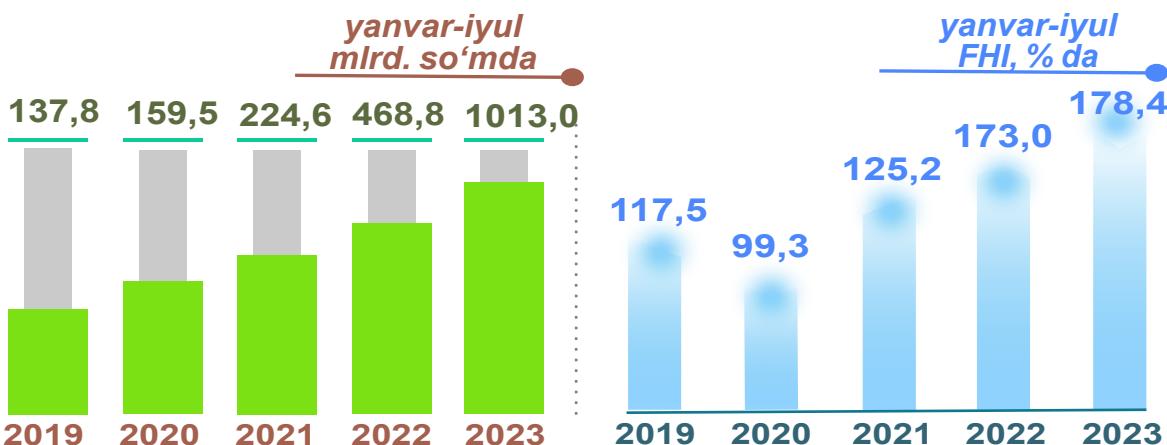
2023- yilning yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 22,2 % ni tashkil etib, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 3,3 % ga kamaygan va ishlab chiqarish hajmi 2 418,7 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

Ichimliklar ishlab chiqarish sanoati

Ichimliklar ishlab chiqarish – spirtsiz ichimliklar va mineral suvlarni ishlab chiqarishni, spirtli ichimliklarni ishlab chiqarishni, asosan fermentatsiya metodi orqali pivo va vino, shuningdek, distillangan alkogol ichimliklar ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

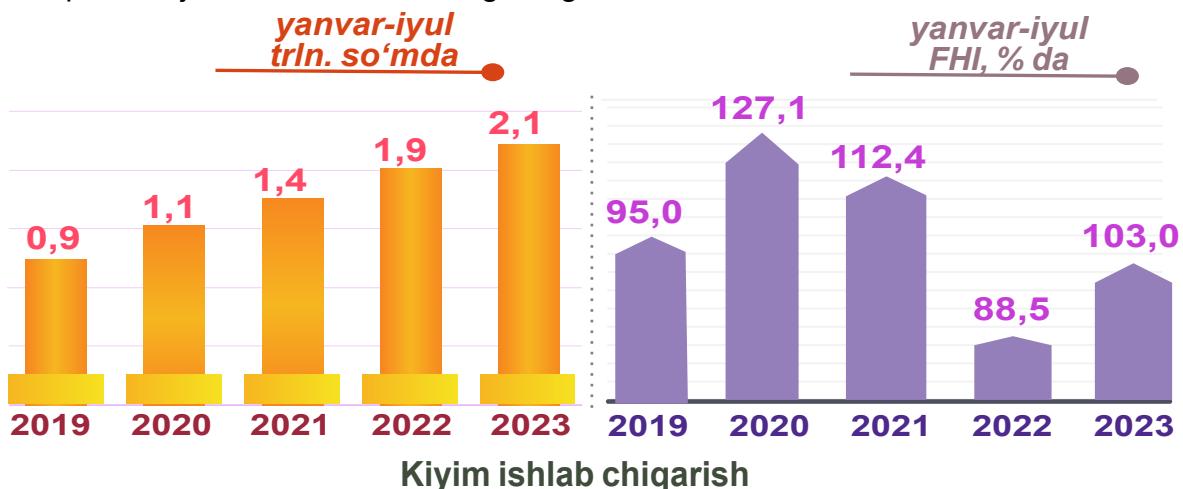
2023- yilning yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, ichimlik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 9,3 % bo'lib, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 178,4 % ni tashkil etdi va ishlab chiqarish hajmi 1 013,0 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

To'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoati

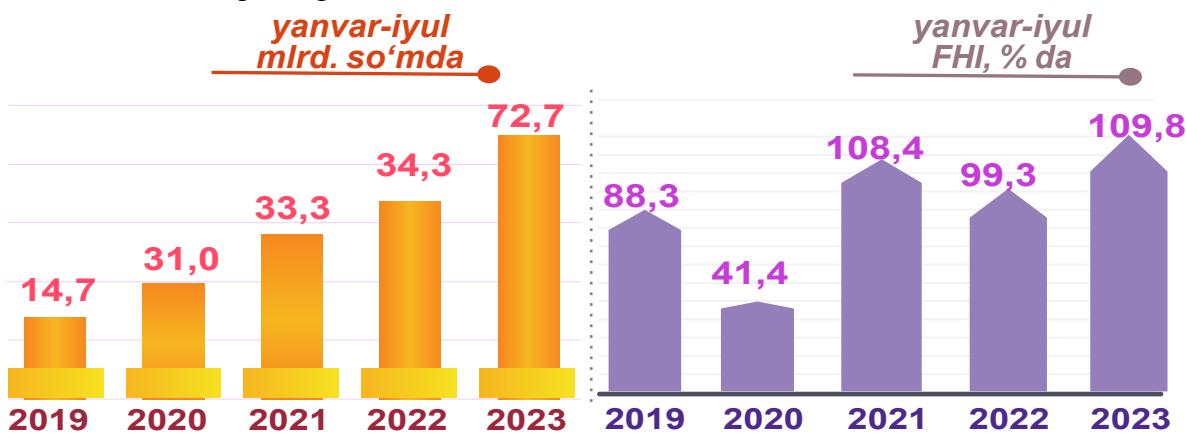
To'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish – to'qimachilik tolasini tayyorlash va yigirish, shuningdek, to'qimachilik gazlamalarini va tayyor to'qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish, to'qmachilik mahsulotlariga va kiyimlarga bezak berish, kiyimlardan tashqari tayyor to'qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

2023- yilning yanvar-iyul oylarida to'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 19,2 % ni tashkil etgan, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 3,0 % ga ko'payib, ishlab chiqarish hajmi 2 085,9 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

Kiyim ishlab chiqarish – barcha materiallardan (masalan, teri, to'qimachilik gazlamalari, to'qilgan va trikotaj gazlamalari va h.k.) barcha tikish mahsulotlarini (tayyor yoki alohida buyurtma bo'yicha qilingan), kiyimlarning barcha turlari (masalan, ustki kiyim, erkaklar, ayollar va bolalar uchun ichki kiyimlar, ish, ofis, kundalik yoki sport kiyimlari va h.k.) va aksessuarlarni ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

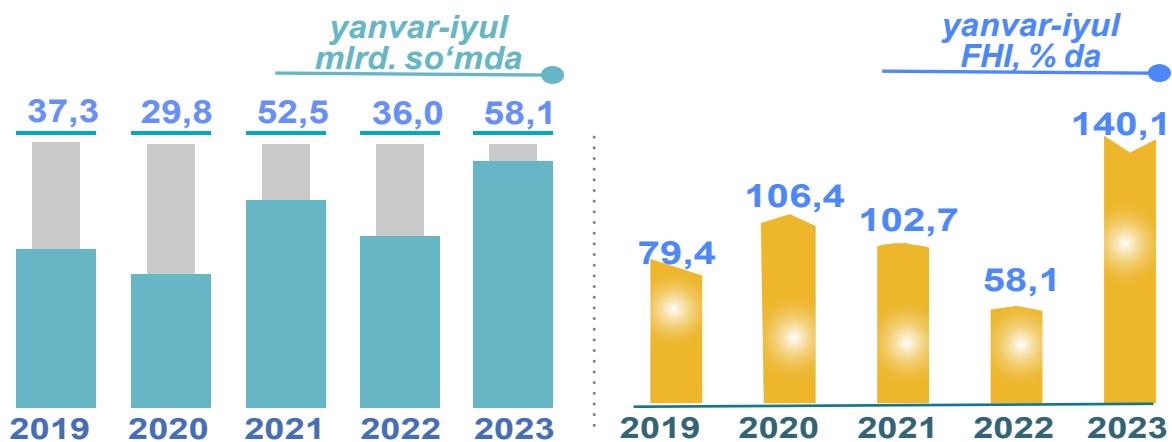
2023- yilning yanvar-iyul oylarida kiyim ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 0,7 % bo'lib, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 109,8 % ni tashkil etdi va ishlab chiqarish hajmi 72,7 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

Rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish

Rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish – rezina va plastikdan mahsulot ishlab chiqarishni, ishlab chiqarishda foydalanadigan xomashyo materiallarini o'z ichiga oladi. Lekin bu bo'limga ishlab chiqarishning barcha turlari va materiallari kiradi degani emas.

2023- yilning yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, rezina va plastmassa buyumlar ishlab chiqarish sanoatining ishlab chiqaradigan sanoat tarkibidagi ulushi 0,5 % ni, fizik hajm indeksi 140,1 %ni tashkil qildi hamda ishlab chiqarish hajmida 58,1 mlrd. so'mga to'g'ri keldi.

Elektr uskunalari ishlab chiqarish

Elektr uskunalari ishlab chiqarish – elektr energiyasini ishlab chiqaruvchi va taqsimlovchi mahsulotlar ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi. Shuningdek, bu bo'lim elektr yorituvchi, signal uskunalari va maishiy elektr asboblar ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi.

2023- yilning yanvar-iyul oylari yakunlariga ko'ra, ishlab chiqaradigan sanoat tarkibida elektr uskunalari ishlab chiqarish sanoatining ulushi 0,5 %ni, o'tgan yilning tegishli davriga nisbatan fizik hajm indeksi 198,4 %ni tashkil etdi hamda ishlab chiqarish hajmi 50,3 mlrd. so'm bo'lgani kuzatildi.

Elektr, gaz bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash

Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash – elektr energiyasini, tabiiy gazni, bug'ni, issiq suvni va shu kabilarni doimiy tarmoqlar – kabellar, quvurlar, suv quvurlari orqali yetkazib berish bilan bog'liq faoliyatni o'z ichiga oladi.

Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 345,0 mld. so'mni (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 3,1 % ini) tashkil etgan.

Elektr, gaz, bug' bilan ta'minlash va havoni konditsiyalash sohasida yirik sanoat korxonalarini tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

2023- yilning yanvar-iyul oylarida sanoatning mazkur tarmog'ida elektr energiyani ishlab chiqarish, uzatish va taqsimlash, bug' bilan ta'minlash tizimlari va havoni konditsiyalashning o'tgan yilning mos davriga nisbatan fizik hajm indeksi 18,2 %ga oshganligi kuzatildi.

Sanoat mahsulotlari	2022-yil yanvar-iyul	2023-yil yanvar-iyul	Farqi +/-
Elektroenergiya, mln.kVt.s	229,2	819,8	590,6
Issiqlik energiyasi, ming gkal	45,1	68,5	23,4
Elektr energiyasini uzatish bo'yicha xizmatlar, ming so'm	1 077 687,0	757 584,0	- 320 103,0

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish – qattiq va suyuq, sanoat va maishiy, shuningdek, zaharlangan chiqindilarning barcha turlariga ishlov berish (yig'ish, qayta ishlash va yo'qotish)ni o'z ichiga oladi.

Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish korxonalarini tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi 69,4 mlrd. so'mga (jami ishlab chiqarilgan sanoat mahsulotlari hajmining 0,6 % iga) to'g'ri keldi.

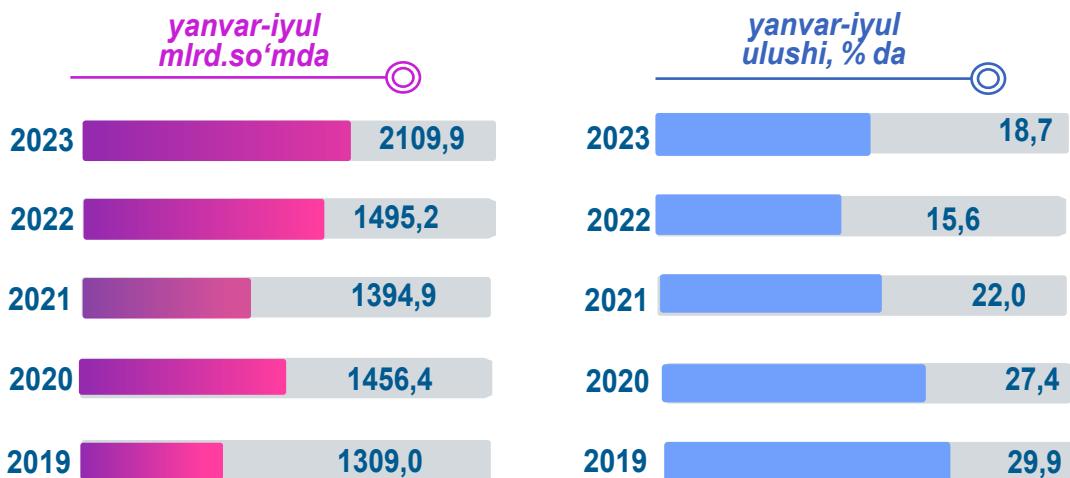
Suv bilan ta'minlash, kanalizatsiya tizimi, chiqindilarni yig'ish va utilizatsiya qilish yirik sanoat korxonalarini tomonidan sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish

O'tgan yilning mos davriga nisbatan tabiiy suv, suvgaga ishlov berish va suv bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar 8,9 %ga oshganligi, oqova suvlarni yo'qotish, transportirovka qilish va ishlov berish bo'yicha xizmatlar 7,3 %ga, xavfsiz chiqindilarni yig'ish bo'yicha xizmatlar 2,4 %ga kamayganligi kuzatildi.

Sanoat mahsulotlari	2022-yil yanvar-iyul	2023-yil yanvar-iyul	Farqi +/-
Oqova suvlarni yo'qotish, transportirovka qilish va ishlov berish bo'yicha xizmatlar, ming.so'm	3 559 708,0	3 299 805,0	-259 903,0
Tabiiy suv; suvgaga ishlov berish va suv bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar, ming so'm	75 876 673,0	82 662 855,0	6 786 182,0
Xavfsiz chiqindilarni yig'ish bo'yicha xizmatlar, ming so'm	12 265 081,0	11 966 993,0	- 298 088,0

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishda kichik biznesning ulushi

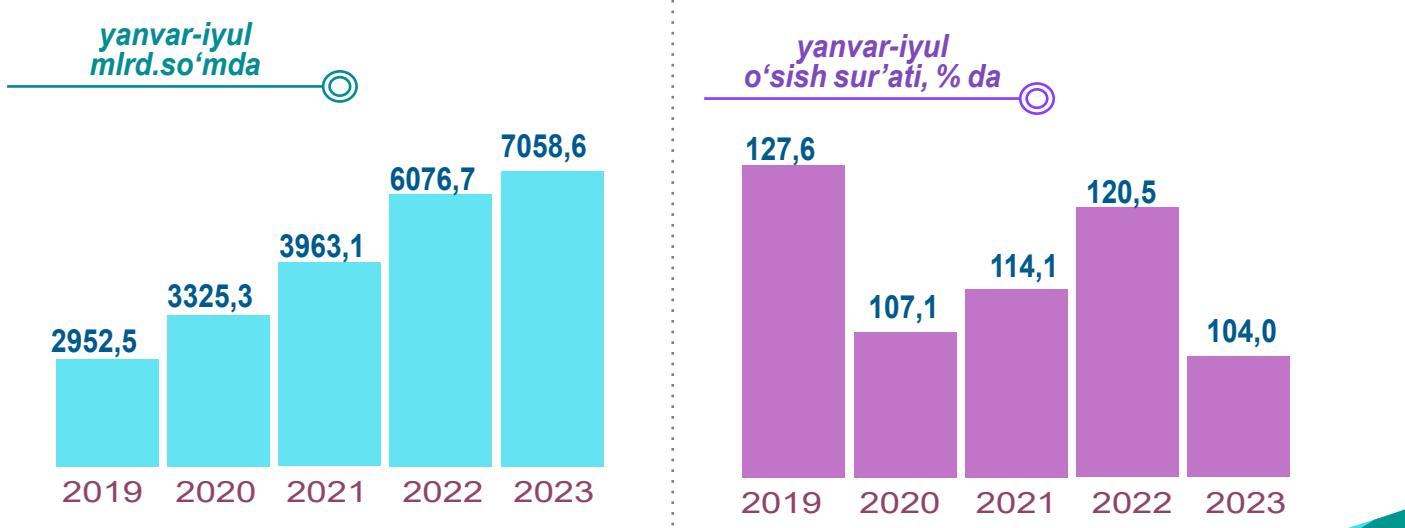
Hisobot davrida kichik tadbirkorlik subyektlari tomonidan 2 109,9 mlrd. soʻmlik sanoat mahsuloti ishlab chiqarilib, uning umumiyligi ishlab chiqarish hajmidagi ulushi 18,7 % ni tashkil etdi. 2022- yilning yanvar-iyul oylarida kichik biznes subyektlarining umumiyligi ishlab chiqarishdagi ulushi 15,6 % ni tashkil etgan.

Isteʼmol tovarlari ishlab chiqarish

Isteʼmol tovarlari – birinchi navbatda, shaxsiy isteʼmol uchun yoki foyda olish bilan bogʼliq boʼlimgan boshqa maqsadlarda ishlatiladigan sanoat mahsulotlari.

Tayyor mahsulot turlarini kengaytirish va ishlab chiqarilishini qoʼllab-quvvatlash boʼyicha amalga oshirib kelinayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2023- yilning yanvar-iyul oylarida isteʼmol tovarlari ishlab chiqarish hajmi 7 058,6 mlrd. soʼmni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 104,0 %ni, uning jami sanoatdagi ulushi 62,5 % ga tashkil qildi.

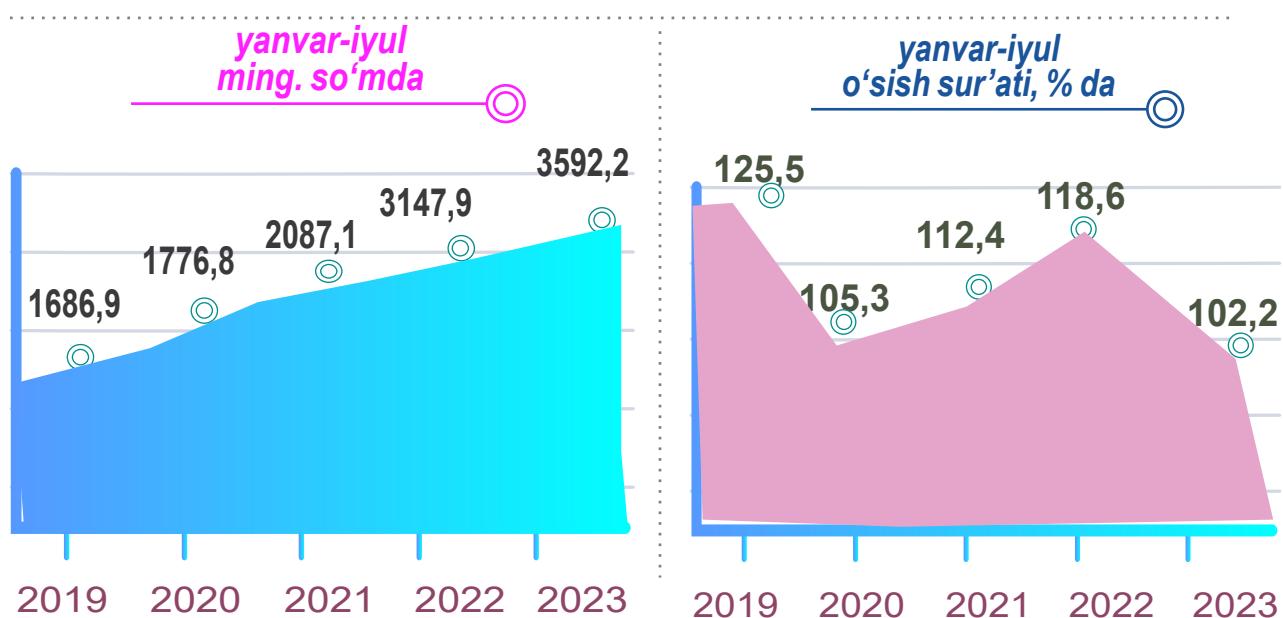
Aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish

Aholi jon boshiga sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish viloyat bo‘yicha 5 749,9 ming so‘m bo‘lib (2022- yil yanvar-iyul 4976,6 ming so‘m), o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 103,0 % o‘sishni ko‘rsatmoqda.

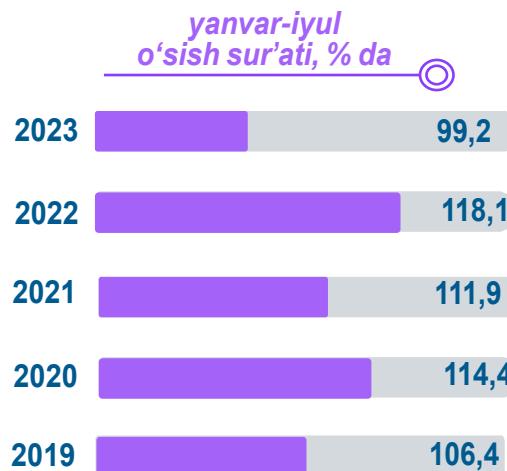
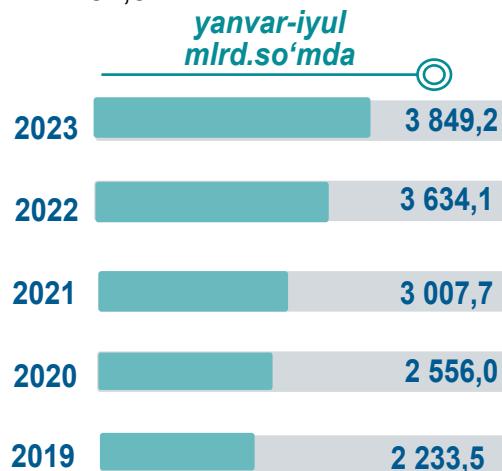
Aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan iste’mol mahsulotlari ishlab chiqarish

Viloyat bo‘yicha aholi jon boshiga iste’mol mahsulotlari ishlab chiqarilishi 3 592,2 ming so‘m bo‘lgani holda (2022- yil yanvar-iyul oylarida 3147,9 ming so‘m), o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 102,2 % o‘sishni ko‘rsatmoqda.

Nooziq-ovqat mahsulotlar ishlab chiqarish hajmi, tarkibi va o'sish sur'ati

2023- yilning yanvar-iyul oylarida viloyatda 3 849,2 mlrd so'mlik nooziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarilib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 99,2 % ni tashkil etdi. Nooziq-ovqat mahsulotlarini jami iste'mol mollari ishlab chiqarish hajmidagi ulushi 54,5 %ni tashkil etadi.

54,5 %

Nooziq-ovqat mahsulotlarini jami iste'mol mollari ishlab chiqarish hajmidagi ulushi

45,5 %

Oziq-ovqat mahsulotlarini jami iste'mol mollari ishlab chiqarish hajmidagi ulushi

Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi, tarkibi va o'sish sur'ati

2023- yilning yanvar-iyul oylarida viloyatda 3 209,4 mlrd. so'mlik oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarilib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 18,0 % ga oshdi. Oziq-ovqat mahsulotlarini jami iste'mol mollari ishlab chiqarish hajmidagi ulushi 45,5 %ni tashkil etadi.

